

Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut muodostuvat varhaiskasvatuksesta, perusopetuksesta ja vapaa-ajan palveluista. Vapaa-ajan palvelut sisältävät liikunta- nuoriso- ja kirjastopalvelut.

Sivistyspalveluiden tavoitteena vuonna 2025 on kehittää lasten joustavaa opinpolkua sekä lasten ja nuorten oppimisen tukipalveluita inklusiivisesti. Lisäksi tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia edistämällä lukutaitoa ja liikunnallista elämäntapaa.

Joustavalla opinpolulla tarkoitetaan lasten opinpolulla olevien nivelvaiheiden madaltamista. Tammelassa nivelvaiheiden madaltaminen koskee perusopetuksen ala- ja yläasteen sekä esi- ja alkuopetuksen välisten nivelvaiheiden poistamista. Tavoitteena on yhtenäistää toimintakäytäntöjä sekä tilojen, materiaalien ja henkilöstön käyttöä.

Lasten ja nuorten palveluja kehitetään inklusioperiaatteen mukaisesti, jolloin kaikilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua kasvatukseen, koulutukseen ja vapaa-ajan toimintaan. Inklusiossa oppimisen tuki kohdennetaan lasten ja nuorten tarpeiden mukaisesti heidän palvelupaikkaansa.

1. Varhaiskasvatuksen palvelualue

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka ja pedagoginen leikki.

Varhaiskasvatukseen kuuluu varhaiskasvatuspalvelut päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa, esiopetus ja avoimen varhaiskasvatuksen toimintana kesäleikkikenttätoiminta. Ryhmäkokojen puitteissa varhaiskasvatuksessa on järjestetty koululaisten aamutoimintaa.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena vuonna 2025 on säilyttää saavutettu osallistumisaste varhaiskasvatukseen tarjoamalla asiakkaille maksutonta varhaiskasvatusta. Lisäksi tavoitteena on laadukas varhaiskasvatus, jota arvioidaan Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen varhaiskasvatuksen laadunarviointimittarilla jatkaen vuonna 2024 aloitettua arviointia. Uutena tavoitteena vuodelle 2025 on ProVaka toiminnan juurruttaminen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakulttuuriin. ProVaka toiminnalla vahvistetaan inklusiivistä, kaikille yhteistä varhaiskasvatusta hyödyntämällä varhaiskasvatuksen omia resursseja ja henkilökunnan ammatillista osaamista. Lisäksi ProVakassa tavoitteena on kehittää aikuisten toimintamalleja, joilla voidaan rakentaa lasten sosiaalisia taitoja johdonmukaisesti tukeva toimintakulttuuri.

Määrärahat ja tuloarviot

Varhaiskasvatuksen palvelualue	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	422 703	194 500	87 000	87 000	87 000
Toimintakulut	-3 509 240	-3 438 894	-3 518 514	-3 518 514	-3 518 514
Toimintakate	-3 086 538	-3 244 394	-3 431 514	-3 431 514	-3 431 514
Poistot ja arvonalentumiset	-6 129	-1 773	-9 129	-9 039	-6 360

Suoritteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Lasten määrä varhaiskasvatuksessa	228	228	231	240	240
Esioppilaiden määrä	99	99	43	54	38
Perhepäivähoidon paikat	34	35	35	32	32
Päiväkotipaikat	215	215	230	227	227
Kesäleikkikenttätoiminta toimintapäivät	14	20	14	14	14

Perustelut

Toiminnalliset muutokset:

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain muutokset ovat poistaneet asiakasmaksutuotot. Vuoden 2023 elokuusta alkaen tammelalaisilta ei ole peritty varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja lainkaan.

Päiväkodeissa on siirrytty vaihteittain vaihtomattoihin, koska tämä lisää hygieenisyyttä ja helpottaa siivousta. Vaihtomattoihin on varattu 14 000 euroa vuodessa. Syksyn 2024 aikana kokeiluun on otettu myös lelujen

desinfiointilaitteita kaikkiin päiväkoteihin ja ilman desinfiointilaitteita osaan alle 3v ryhmistä. Desinfiointilaitteiden tarkoitus on vähentää bakteereja ja viruksia ilmasta ja tavaroista esimerkiksi lelujen pinnoilta. Pienten lasten ryhmissä ylähengitystieinfektiot tarttuvat herkästi ja aiheuttavat poissaoloja niin lapsille kuin henkilöstölle. Tavoitteena on vähentää poissaolojen määrää, ja parantaa hyvinvointia. Henkilöstön yhden poissaolo päivän hinnaksi on arvioitu noin 350 euroa. Desinfiointilaitteiden kokonaiskustannus on 3636 euroa vuodessa.

Varhaiskasvatus on ollut mukana useammassa valtakunnallisessa kehittämishankkeessa, ns. valtionapuhankkeissa (OKM, OPH, AVI). Hankkeiden määrä on selvästi vähentynyt ja vaikuttaa varhaiskasvatuksen talousarvioon negatiivisesti 180 000 euron verran. Talouden tasapainottamiseksi harkittavaksi jää vuorohoidon tarjoamisen laajuus kunnassa. Mikäli vuoroa supistetaan esimerkiksi aukioloajoille 5.30-20.00 henkilöstön määrä vähenee kahdella. Vuorohoidon palvelu tulee kuitenkin järjestää kunnassa siinä laajuudessa kuin vuorohoidon ehdot täyttävä tarve vaatii. Mikäli palvelua ei ole kunnassa, kunnan on mahdollista neuvotella ostopalvelusopimus toisen kunnan kanssa. Ostopalvelu hinnoitellaan lapsikohtaisesti ja vastaa yleensä laajalla palveluntarpeella noin yli puolta työntekijän vuosipalkan kustannuksista. Mikäli lapsia on paljon vuorohoidossa, taloudellinen hyöty voi jäädä saavuttamatta.

Lähipalvelumahdollisuuksien lisäämiseksi harkittavaksi jää varhaiskasvatuspalvelun järjestäminen Teuron koulun kiinteistössä. Varhaiskasvatuksen ja koulun yhteistyön lisääminen mahdollistaisi perusopetuksen lähipalvelun lisäksi varhaiskasvatuksen lähipalvelun 1-5-vuotiaille ja joustavan esi- ja alkuopetuksen 6-8-vuotiaille Teurolla. Lisäksi koululla olisi mahdollisuus järjestää koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaa koulun ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä.

Henkilöstömuutokset:

Varhaiskasvatuslain muutoksen myötä 1.8.2022 varhaiserityiskasvatuksen henkilöstön määrä on lisääntynyt. Lasten tuen tarpeet ovat moninaistuneet. Olemme onnistuneet palkkaamaan kaksi varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, varhaiskasvatuksen sosionomin ja varhaiskasvatuksen opettajan pedagogisen asiantuntija lapsiryhmien tueksi. Nämä työsuhteet säilytetään talousarviossa. Pedagoginen asiantuntija toimii myös perhepäivähoitajien pedagogisena tukena velvoittavien varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Kaikissa päiväkodeissa on lapsia, joilla on tehostetun tai erityisen tuen tarvetta. Päiväkotien lapsiryhmäkoko on pystytty pienentämään ja avustavaa henkilöstöä palkkaamaan. Talouden tasapainottamiseksi on mahdollista vähentää lapsen rakenteellista tukea ja toteuttaa lapsen tukitoimista toinen rakenteellinen tuki, joko ryhmäkoon pienentäminen tai avustaja. Tosin lapsen yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua toimintaan eivät silloin välttämättä toteudu.

Varhaiskasvatuksen henkilöstön poissaolot ovat lisääntyneet, minkä vuoksi talousarvioon on lisätty sijaismäärärahaa 20 000 euroa, jota aikaisemmin ei ole ollut. Varhaiskasvatuksessa on ollut varahenkilöitä sijaisena, mutta heidän lisäksi on jouduttu palkkaamaan muita sijaisia. Varhaiskasvatuslain mukaan henkilöstön poissaoloihin tulee varautua ennakoon. Ratkaisulla on merkitystä henkilöstön hyvinvointiin ja työssäjaksamiseen.

Varhaiskasvatukseen osallistumisaste on kasvanut. Päiväkotitaukossa on lisätty kaksi lapsiryhmää eli yhteensä kuusi työntekijää toimintakauden 2023-2024 aikana. Lisäys näkyy kasvaneina henkilöstökuluina. Toimintakaudelle 2024-2025 lisättiin vielä yksi 1-3-vuotiaiden lasten ryhmä. Lisäys on edellyttänyt kolmen työntekijän palkkaamista lakisääteisen lapsiryhmämitoituksen mahdollistamiseksi. Henkilöstölisäys vaikutti talousarvion kasvuun 108 000 euron verran. Lapsiryhmäkoot on pystytty pitämään kohtuullisina (täyttöaste vaihtelee 62–93 % välillä), mutta painetta ryhmäkokojen kasvattamiseen on talousarviossa pysymisen vuoksi.

Tammelassa on kehitetty aikaisempina vuosina englannin kielisuihkutusta hankerahoituksella. Englannin kielisuihkutus oli tauolla henkilöstön heikon saatavuuden vuoksi. Elokuussa 2024 toiminta käynnistyi jälleen englanninkielisen varhaiskasvatuksen opettajan aloittaessa englannin kielisuihkutuksessa. Talousarviossa on huomioitu englannin kielisuihkutus noin 40 000 euroa. Lasten herkkyykskaudet kielen oppimiseen ajoittuvat varhaislapsuuteen. Kielitaidolla on merkitystä tulevaisuuden taitojen kannalta, nimittäin yhteiskunnan moninaistuminen, digitalisoituminen ja työelämän muutokset jo edellyttävät hyvää kielitaitoa ja ylipäänsä kielellisiä taitoja.

Investointimenot:

Tammitarhan päiväkodin piha-alueen uudistaminen muun muassa pihan luonnonmukaistaminen, leikkivälitteet, aurinko- ja tuulisuojat. Tähän on saatu AVI:n hankerahoitusta vuosille 2024-2026. Tammitarhan ja Riihivalkaman koulun ruokasalin tuolien uusiminen (koulun lausunto).

Päiväkoti Taikatassun kodan lämmityksen parantaminen ja nykyaikainen ekologinen puucee. Päiväkoti Taikatassun ilmalämpöpumput viilennyskellä ja lasten kaappisänkyjen uusiminen päiväkodissa. Portaan päiväkodin ulkoilupihan täydentäminen aurinkosuojalla ja leikkivälineillä.

Palvelualueen toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Osallistumisaste (lapsia varhaiskasvatuksessa %)	Tiedottaminen	Tilasto (väestö-osallistujat)	6v 98 % 5v 100 % 4v 98 % 3v 98 % 2v 74 % 1v 42 %	5-6v 99 % 3-4v 98 % 2v 80 % 1v 60 %
Varhaiskasvatuksen laadun arviointi (toimintavuoden aikana henkilöstön ja asiakkaiden toteuttamia useampia arviointeja)	Arviointi	Karvin laatumittari	2 arviointia tehty	Erinomainen
ProVaka toimintakulttuuri: osallisuuden, yhteenkuuluvuuden ja vuorovaikutuksen kehittäminen	Toiminta-kulttuurin kehittäminen	ProVaka toimintaohjelman mukaiset mittarit	Vaihteleva	Yhdenvertaista kaikissa päiväkodeissa 100 %

2. Perusopetuksen palvelualue

Perusopetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuukykyiseen yhteiskunnan jäsenyyteen sekä antaa heille elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Lisäksi perusopetuksen tulee edistää sivistystä ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä oppilaiden edellytyksiä osallistua koulutukseen ja muutoin kehittää itseään elämänsä aikana.

Perusopetuksessa vuonna 2025 tavoitteena on kehittää yhtenäistä koulupolkua madaltamalla nivelvaiheita varhaiskasvatuksen ja ala- ja yläkoulun välisillä rajoilla. Opetustoimintaa kehitetään inklusioperiaatteen mukaisesti yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon, osallisuuteen ja moninaisuuteen perustuen yhteisopettajuuden menetelmillä.

Yhteisopettajuus on kahden tai useamman opettajan tasa-arvoista yhteistyötä, jossa he vastaavat yhdessä oppilasryhmän opetuksen suunnittelusta ja toteutuksesta sekä oppimisen arvioinnista.

Yhteisopettajuus ei ole tukitoimi vaan työtapo, joka voi mahdollistaa opetuksen eriyttämisen tai esimerkiksi oppilaan tuen tarjoamisen yleisopetuksen luokassa.

Määrärahat ja tuloarviot

Perusopetuksen palvelualue	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	294 391	213 940	280 160	280 160	280 160
Toimintakulut	-6 115 779	-6 157 943	-6 259 060	-6 259 060	-6 259 060
Toimintakate	-5 821 389	-5 944 003	-5 978 900	-5 978 900	-5 978 900
Poistot ja arvonalentumiset	-14 144	-8 607	-27 999	-50 547	-35 337

Suoritteet

Perusopetuksen palvelualue	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Peruskoululaiset		537	527	507	472
Peruskoulujen opettajat		57	57	57	57

Peruskoulujen kuljetusoppilaat	230	235	235	235
Koulunkäynnin ohjaajat	17	17	17	17
Yhteisten koulujen oppilaat	14	14	12	12
Lukion opiskelijat	84	84	84	84

Perustelut

Perusopetuksessa on oppilasmäärä laskussa. Oppilasennusteen mukaan oppilasmäärän arvioidaan laskevan kymmenen vuoden (2020 - 2030) aikana 185 oppilaalla. Vuodelle 2025 kunnan oppilasmäärä laskee noin kymmenellä oppilaalla vuoteen 2024 verrattuna.

23.4.2018 valtuuston tekemällä päätöksellä Myllykylän koulun toiminta yhdistetään Yhtenäiskouluun. Yhdistäminen toteutetaan yhtenäiskoulun uuden rakennuksen valmistuttua 1.8.2025.

Palvelualueen toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Inklusiivisen toimintamallin ja yhteisopettajuuden kehittäminen	Koulukohtaisen toimenpidesuunnitelman laadinta	Toimenpidesuunnitelman toimeenpano	Toimenpidesuunnitelma valmistunut	Suunnitelma valmistunut ja otettu käyttöön
Joustavan esi- ja alkuopetuksen kehittäminen ja nivelvaiheiden poistaminen	Yhteiset toimintatavat	Toteutuu kaikissa yksiköissä	Toteutuu satunnaisesti	Kaikissa yksiköissä yhteiset toimintatavat
ProKoulu-toimintakulttuurin kehittäminen	Toimintakulttuurin kehittäminen	ProKoulu-ohjelman mukaiset mittarit	Osa kouluista aloittanut ohjelman toteuttamisen	Ohjelma käytössä jokaisessa kouluyksikössä

3. Vapaa-ajan palvelualue

Vapaa-ajan palvelualue ylläpitää asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä järjestämällä, liikunta-, nuoris- ja kirjastopalveluita.

Määrärahat ja tuloarviot

Vapaa-ajan palvelualue	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Toimintatuotot	158 684	161 200	163 200	163 200	163 200
Toimintakulut	-1 093 279	-1 016 017	-1 042 722	-1 042 722	-1 042 722
Toimintakate	-934 594	-854 817	-879 522	-879 522	-879 522
Poistot ja arvonalentumiset	-116 024	-93 867	-79 279	-61 064	-46 293

Suoritteet

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Työllistettäviä nuoria		100	120	120	120
Nuorisotyön ohjaustunnit		1700	1800	1800	1800
Kirjastossa käyntejä		49 000	56000	56000	56000
Kirjastoaineiston lainat		75 000	75000	75000	75000
Musiikkiopiston opiskelijoita		36	36	36	36
Musiikkileikkikoulun ryhmiä		3	3	3	3
Kuvataidekoulun opiskelijoita		24	24	24	24
Kansalaisopiston opetustunnit		900	900	900	900

*) Tammela 600 vuotta juhlavuosi

Kirjastopalvelut

Kirjastopalveluiden tehtävänä on toteuttaa kirjastolain mukaisia tehtäviä kunnassa. Kirjaston tulee mm. tarjota pääsy aineistoihin ja tietoon, ylläpitää monipuolista kokoelmaa, edistää lukemista, tarjota tietopalvelua, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen ja työskentelyyn sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kirjastolla on kaksi toimipistettä: pääkirjasto sekä kirjastoauto, joka tuottaa palvelua haja-asutusalueella. Pääkirjasto toimii omatoimikirjastona, eli se on käytettävissä joka päivä klo 7-21.

Toiminnalliset muutokset:

Kirjasto vastaa kasvaneeseen etätyötilojen kysyntään tarjoamalla parempia, erillisiä tiloja etätyöskentelyyn ja opiskeluun.

Kirjasto on aktiivisesti perustamassa kuntaan lukutaitotyöryhmää.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden vastuualueen tehtävä on liikuntalain mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle paikallistasolla sekä luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikunnalle. Järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen. Tukemalla kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoiminta, sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Liikuntapalvelut järjestävät ohjattuja liikuntapalveluja eri kohderyhmät huomioiden, mm. eläkeläisten ohjattua kuntosalitoimintaa, eläkeläisten ohjattuja tasapainoryhmiä, matalankynnyksen ohjattuja ryhmiä sähly, pallopelit, jummat, yms). Erityisliikuntapalvelut tuotetaan yhteistyössä seutukunnallisesti sekä yksityisen sektorin kanssa (Forssan kaupungin liikuntapalvelut tuottavat erityisliikuntapalveluita erityisliikuntaryhmille mm. Henkilöille, joilla on heikentynyt toimintakyky, tuki- ja liikuntaeläisairauksia, pitkäaikaissairauksia, liikapainoa yms.)

Kyläyhdistykset tuottavat aktiivisesti ohjattuja liikuntapalveluja yhteistyössä liikuntapalveluiden kanssa mm. Letkulla, Liesjärvellä, Teurolla ja Riihivalkamassa toimivat kuntojumppa, tasapaino, sekä kuntosaliryhmät vertaisohjaajien vetämänä.

Liikuntapalvelut tukevat avustuksien muodossa tammelalaisia rekisteröityjä urheiluseuroja, joiden toiminta on yhdistyksen sääntöjen mukaan urheilu- ja liikuntatoimintaa. Lisäksi avustuksia jaetaan Tammelassa toimiville rekisteröidyille yhdistyksille, projekti- ja työryhmille silloin kun avustus kohdennetaan liikuntatoiminnaksi katsottavan hankkeen toteuttamiseen.

Liikuntapalvelut vastaavat kunnan liikuntaolosuhteiden ja liikuntapaikkojen hoidosta sekä kehittämisestä. Talvella lähiliikuntapaikkojen jäähoidosta sekä peltolatujen teosta vastaavat rekisteröidyt tammelalaiset yhdistykset. Näiden palveluiden tuottamiseen yhdistykset saavat avustuksia.

Tammelan keskeisemmät ulkoliikuntapaikat ovat liikuntapuistossa, joka sijaitsee Tammelan keskustassa. Liikuntapalveluiden hallinnassa on kolme liikuntasalia Mantaali, Tammi Areena, Riihivalkama, sekä kaksi kuntosalia Kunto-Tammi ja liikuntapuiston kuntosali.

Henkilöstömuutokset:

Sivistyslautakunta esitti henkilöstömuutoksena yhdistettyä liikunnanohjaajan / liikuntaneuvojan toimen perustamista. Kunnanhallituksen päättämä talousarvioarvio ei mahdollista uuden tehtävän perustamista, mistä johtuen kunnanjohtajan esitys ei sisällä kyseisen toimen perustamista. Sivistyspalveluiden tulee selvittää, onko kyseiset tehtävät mahdollista hoitaa nykyisillä työntekijäjärjestelyillä tai ostopalveluna talousarviomäärärahojen puitteissa.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden tehtävänä on toteuttaa nuorisolain mukaisia tehtäviä kunnassa. Kunnan tulee paikalliset olosuhteet huomioon ottaen luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja

palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Kunnan tulee olla tarpeen mukaan yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa. Yhteistyökumppaneita on Tammelan seurakunta ja 4H. Etsivä nuorisotyöntekijä tekee yhteistyötä myös sosiaalitoimen, TE-palveluiden, mielenterveyspalveluiden, Ohjaamon, työpajojen, oppilaitosten, kirjaston sekä muiden seudun nuorisotoimien ja yhdistysten kanssa. Kunnassa on vakinainen nuorisotyöntekijä ja koulunuorisotyöntekijä sekä määräaikainen etsivä nuorisotyöntekijä.

Kunnassa on oltava ohjaus- ja palveluverkosto tai muu vastaava yhteistyöryhmä, jonka kohderyhmänä ovat kaikki kunnassa asuvat nuoret. Verkoston tai muun yhteistyöryhmän tulee toimia vuorovaikutuksessa nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa. Tammelassa tällaisena verkostona toimii laaja hyvinvointityöryhmä.

Etsivän nuorisotyön tehtävänä on tavoittaa tuen tarpeessa oleva nuori ja auttaa häntä sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään hänen kasvuaan, itsenäistymistään, osallisuuttaan yhteiskuntaan ja muuta elämänhallintaansa sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille. Tammelassa kartoitetaan ensin nuoren kokonaistilanne nuoren oman kertomuksen mukaan, ja ohjataan hänet kulloinkin sopiviin palveluihin, esimerkiksi terveydenhuollon tai sosiaalitoimen palveluihin tai työpajalle. Etsivä nuorisotyöntekijä toimii myös nuoren tukihenkilönä asiakassuhteen ajan. Etsivä nuorisotyö perustuu nuoren vapaaehtoisuuteen ja nuoren kanssa tehtävään yhteistyöhön.

Nuorisopalvelut mahdollistavat monipuolista ohjattua toimintaa kaiken ikäisille nuorille ja nuorille aikuisille mm. organisoimalla Harrastamisen Suomen Mallin (HSM) mukaista harrastustoimintaa. Harrastamisen Suomen Malli on Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamuoto. Harrastamisen Suomen mallin tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.

Lisäksi Nuorisopalvelut järjestävät myös monipuolisesti muuta kerhotoimintaa liikunnallisen, seikkailukasvatuksellisen, teknisen ja digitaalisen nuorisotyön kontekstissa nuorten liikunnallisen ja terveellisen elämäntavan, kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin, luontoyhteyden sekä teknisen- ja digitaalisen osaamisen ja työelämätaitojen vahvistamiseksi. Toimintaa järjestetään koko lukuvuoden ajan sekä Tammelassa että seutukunnallisesti Nuorisopalveluiden yhteistyöllä. Koulujen ollessa kesälomalla toiminta keskittyy kesäleiritoimintaan. Nuorisotila on avoinna kahtena iltana viikossa. Kaikki Tammelan Nuorisopalveluiden toiminta on pääsääntöisesti täysin maksutonta.

Etsivä nuorisotyö järjestää nuorten toiveiden mukaista ryhmätoimintaa 15-28 -vuotiaille nuorille sekä Manttaalilla että Mustialan kampuksella. Seutukunnallisena toiminta järjestetään sateenkaarikahviloita kerran kuukaudessa. Sateenkaarikahvila toimintaa järjestetään seutukunnallisesti kiertävästi eri paikkakuntien nuorisotiloilla, Tammelassa Manttaalilla. Nuoria osallistuu kaikista seutukunnan kunnista Koulunuorisotyö toimii Tammelan koulukeskuksella neljänä päivänä viikossa, alakoululaisten kanssa tarvittaessa. Koulunuorisotyön kautta kaikille Tammelan nuorille vedetään hyvinvointia ja jaksamista tukeva Friends-ohjelma. Koulunuorisotyö toteuttaa myös yhdessä liikunnanopettajan kanssa kaikille yläkouluikäisille työille itsepuolustustunnin. Koulunuorisotyöntekijä osallistuu välituntitoimintaan, liikkarivälitunneille ja tukioppilaiden kanssa tehtävään työhön. Hän tukee myös oppilaita TET- ja kesätyöpaikkojen haussa. Koulunuorisotyö järjestää nuorille välituntisin vapaaehtoista pienryhmätoimintaa, jolla pyritään tukemaan oppilaiden jaksamista.

Nuorisopalvelut tukevat avustuksien muodossa tammelalaisia rekisteröityjä nuorisoyhdistyksiä. Lisäksi avustuksia jaetaan muille nuorisotyötä tekeville yhdistyksille. Tammelan nuorisopalvelut vastaavat Manttaalin nuorisotiloista sekä Oksjärven leirikeskuksesta.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy

Tammelassa toimii 100 % etsivä nuorisotyöntekijä, joka tukee alle 29-vuotiaita nuoria, jotka ovat jääneet koulutuksen tai työelämän ulkopuolelle. Etsivä nuorisotyöntekijä auttaa tarvittaessa nuorta saavuttamaan tarvitsemansa palvelut. Vuonna 2023 etsivän nuorisotyöntekijän asiakkuudessa oli 43 nuorta.

Fokka säätiö tuottaa ohjaamo palvelut tammelalaisille nuorille. Ohjaamo palvelut toimivat Manttaalin talossa. Ohjaamo on kaikille alle 30-vuotialille tarkoitettu paikka, jossa saa apua ja tukea monenlaisiin arjen asioihin, kuten työhön, koulutukseen hyvinvointiin ja tulevaisuuden suunnitteluun.

Henkilöstömuutokset

Nuorisotyöntekijän vakinaistaminen vuoden 2025 alusta.

Palvelualueen toiminnalliset tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Mittari	Lähtötaso	Tavoitetaso 2025
Lukutaidon edistäminen ja lukemiskulttuurin	Lukutaitotyöryhmän perustaminen toteuttamaan	Lukutaitotyöryhmän toiminta	Kunnassa ei ole AVI:n suosittamaa lukutaitotyöryhmää	Työryhmä on perustettu, sillä on tavoitteet, ja se

<p>vahvistaminen</p> <p>Nuorten kuulemisen, osallisuuden ja näkyvyyden vahvistaminen sekä maksuttoman harrastustoiminnan vakiinnuttaminen osaksi nuorisopalveluiden toimintaa</p>	<p>valtakunnallista Lukutaitostrategiaa</p> <p>Nuorten omien nettisivujen sekä palautelomakkeen rakentaminen</p> <p>Vuosittaisten kyselyiden rakentaminen ja palautteen käsittely tiimissä.</p> <p>Harrastamisen Suomen mallin valtionavustuksen hankkiminen</p>	<p>Nuorten oma nettisivu julkaisu</p> <p>Ajankohtaisten kyselyiden toteuttaminen vuosittain</p> <p>Valtionavustus myönnetään ja HSM hanke jatkuu uudella kaudella</p>	<p>Nuorten omaa interaktiivista kanavaa eikä nettisivuja ole</p> <p>Vuosittaisia kyselyitä ei ole</p> <p>HSM hankeen rahoitus haettava vuosittain uudelle kaudelle. Harrastamisen Tammelan malli on jatkunut vuodesta 2022</p>	<p>kokoontuu säännöllisesti tavoitteiden saavuttamiseksi</p> <p>Nuorten nettisivun, palautekanavan sekä nuorten tuottaman sisällön julkaisukanava käytössä</p> <p>Kyselyt kiinteänä osana toimintavuotta</p> <p>HSM hankkeelle varmistetaan vuosittain rahoitus ja harrastustoiminta jatkuu vakiintuneena toimintamuotona tehtävään nimetyn koordinaattorin toimesta</p>
---	--	---	--	--